

er jeg vis paa, at man fra alle Sider, og saa fra konservativ Side, her i Salen til enhver Tid har arbejdet med virkelig god Villie paa at løse dette Spørgsmaal. Jeg kan saaledes paa konservativ Side nævne det ærede Medlem for Thisted (N. Andersen), om hvem jeg bestemmer mener, at han er i Besiddelse af en god Villie til at løse dette Spørgsmaal saaledes, at Fiskerne kunne være tjente dermed. Jeg vil nævne en tidligere Repræsentant her i Tinget, Godsejer Johannes Hage, der selv er Lodsejer oppe ved Nivaa Flak i Nordsjælland og har Kystret paa en meget stor Strækning, hvor han altsaa har Aalegaardsret. Han udtalte som Folketingsmand i 90erne ved disse Spørgsmaals 1ste Behandling, at det kunde aldrig falde ham ind at gøre nogen Ret gældende, naar han ikke selv brugte sin Aalegaardsret, Folk kunde for ham fiske saa frit, de vilde. Det forekommer mig ogsaa selvfølgelig, thi det, der gives Lodsejerne ved Aalegaardsretten, er i Virkeligheden kun en Ret til at deltage i Fiskeriet. Men i Tidens Løb har det udviklet sig saadan, at Lodsejerne, navnlig efter at vi have ført Forhandlingerne herom i Tinget, ere blevne lydøre og ere komne ind paa at se, at de havde en Ret, som de ikke havde benyttet tidligere, og som derfor ikke gav Penge i Lommen, og saa have de givet sig til at benytte den, ikke blot saaledes, at de selv have lavet Aalegaardsret og givet sig til at være Aalegaardsfiskere, men de have lejet deres Aalegaardsret ud til andre. Dette er, mener jeg, en flagrant Misbrug af den dem ved Loven hjemlede Aalegaardsret. Fordi en Mand har Lov til at nyde Aalegaardsret ud for sin Grund, derfor har han ikke Lov til at forhindre andre i at fiske, naar han ikke selv fisker, og han har ikke derfor Lov til at opkaste sig til Lensherre over den fri Strand. Han har Lov til at benytte denne saa langt, som Loven hjemler det og ikke mere.

I den Misère staa vi nu. Vi ere komne saa langt, at naar man f. Eks. køber en eller anden lille Ø nede ved Sydsjælland, paa saadanne Steder, hvor der findes Aaletræk, er Værdien af Aalegaardsretten taget med i Beregning, ikke fordi Manden, der skal have Øen, forudsættes at ville drive Aalefangst dernede, men fordi han kan forbyde, at der drives Fiskeri der, medmindre der betales saa og saa meget om Aaret til hans Kasse. Naar Værdien af Øen skal ansættes, beregnes det, hvor meget Ejeren har haft ud af Aalegaardsfiskeriet, skønt han maaske al-

drig har set en Aalegaardsruse for sine Øjne og aldrig har set en Aal undtagen i stegt eller kogt Tilstand. Det er en Udvikling, som er fuldstændig absurd, og en Udvikling, som man skulde sætte en Stopper for jo før jo hellere.

Hvis det er saaledes, hvad meget tyder paa, at vi staa overfor en Landstingsopløsning med virkelig Forandring i de politiske Forhold, saa at vi kunne faa et Flertal oppe i Landstinget, der var villigt til at arbejde i samme Retning som Folketingsrets Flertal for at gøre den fri Mands Ret gældende, vilde jeg helst have, at denne Sag laa stille saa længe, indtil denne Begivenhed var indtruffen. Vi ere nu inde i en Skure, hvor det stadig er de fri Fiskeres Ret, der slaas af paa, og stadig er den privilegerede Ret, der udvides. Vi ere her komne for langt, og jeg mener, vi bør gaa tilbage og se at finde Regler saaledes, at det her i Danmark tilledes at drive Fiskeri efter blanke Aal. Hvad Vej, vi skulle gaa, er ikke let at sige. Fik vi, hvad jeg nævnte, en politisk Situation, hvor en stærk Haand vilde være i Stand til at føre noget igennem, vare vi allerede naaede meget langt, saa vilde vi kunne begrænse den nuværende Aalegaardsrettighed til det rimelige Omfang, som den har efter Loven, ret forstaaet, og vi vilde kunne sørge for, at den ikke udvidedes i større Omfang.

Der er ogsaa en anden Vej, man kunde tænke sig at gaa, og det er at søge en Afløsning af Aalegaardsrettighederne. Ved en saadan Afløsning tænker jeg kun paa en Afløsning efter den Værdi, de virkelig bestaaende Aalegaarde have, og vi maatte da fastsætte en vis Tid, i hvilken Aalegaardene skulde have været etablerede, at der ikke skulde dannes et nyt Spekulationsobjekt her. Man kunde tænke sig den afløst paa flere Maader ved Statens Hjælp, og af disse Maader kunde jeg godt tænke mig den, at Staten hjalp til Afløsning af de gamle velerhvervede Rettigheder i det Omfang, som Statsmagten maatte anerkende dem for at være Ejendomsret undergivet, saaledes, at Fiskerne amortiserede Summen indenfor en rimelig Tid. Jeg mener dog ikke, at vi skulle anlægge den flotte Maalestok paa Aalegaarde, som vi i sin Tid have anlagt overfor Tiendejernes Tiende, men vi skulde sætte dem til den Værdi, som de have i Handel og Vandel, og aldrig nogen Sinde komme over den sidst virkelig betalte Købesum. Holdt vi os til det, bleve Summerne ikke overdrevent store.